

Handlovské lesy,n.o., Námestie baníkov 7, 972 51 Handlová

HANDLOVSKÉ LESY_{n.o.}

VÝROČNÁ SPRÁVA ZA ROK 2024

Mgr. Jozef Maďar

OBSAH:

- 1. Úvod**
- 2. Profil neziskovej organizácie**
- 3. Činnosť neziskovej organizácie v roku 2024**
  - 3.1 Propagačná činnosť**
  - 3.2 Dobrovoľnícka činnosť**
  - 3.3 Iné aktivity**
  - 3.4 Projekty**
- 4. Hospodárenie neziskovej organizácie**
- 5. Predpokladaný budúci vývoj činnosti neziskovej organizácie**
- 6. Záver**

1. Úvod

Handlovské lesy, n.o. je nezisková organizácia, ktorá bola založená v roku 2020 mestom Handlová, poskytuje nasledovné druhy všeobecne prospešných služieb: vypracováva projekty súvisiace s tvorbou a ochranou životného prostredia a ochranou zdravia obyvateľstva; vypracováva projekty na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti; poskytuje poradenstvo a vykonáva odbornú činnosť v oblasti životného prostredia a lesníctva.

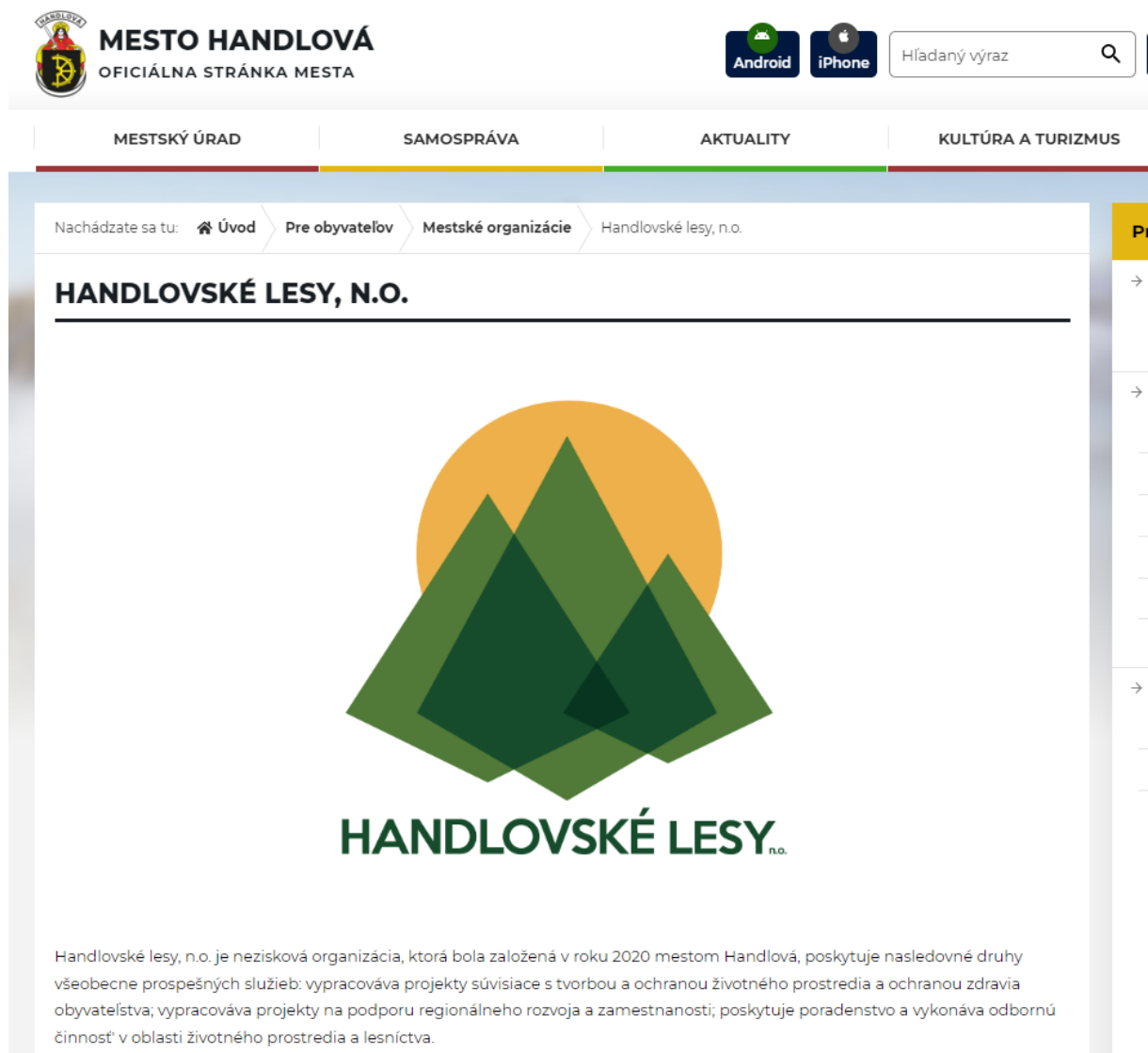
2. Profil neziskovej organizácie

Názov organizácie:	Handlovské lesy, n.o.
Sídlo organizácie:	Námestie baníkov 7, 972 51, Handlová
Zakladateľ organizácie:	mesto Handlová
Dátum založenia:	27.1.2021
Právna forma:	nezisková organizácia
Doba trvania	doba neurčitá
IČO:	53565339
DIČ:	
Email:	handlovskelesy@handlova.sk
Tel.:	+421 46 519 25 35
Druh všeobecne prospešných služieb:	<ul style="list-style-type: none"> - vypracovávanie projektov súvisiacich s tvorbou a ochranou životného prostredia a ochranou zdravia obyvateľstva - vypracovávanie projektov na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti - poskytovanie poradenstva a vykonávanie odbornej činnosti v oblasti životného prostredia a lesníctva
Orgány organizácie:	<ul style="list-style-type: none"> - správna rada - dozorná rada - riaditeľ
Riaditeľ organizácie:	Mgr. Jozef Maďar
Správna rada:	Ing. Radoslav Iždinský (do 31.10.2024) Mgr. Ladislav Hozlár (od 1.11.2024) Arpád Koszta Bc. Lina Gregor Ľuboš Oswald Ing. Blažej Litva
Dozorná rada:	Mgr. Silvia Grúberová Ing. Vladimír Buzalka Bc. Marcela Šimonová

3. Činnosť neziskovej organizácie v roku 2024

3.1 Propagačná činnosť

Mesto Handlová propaguje činnosť neziskovej organizácie na svojom webovom sídle www.handlova.sk (zriadené v marci 2021):

Nezisková organizácia si v rámci svojej propagačnej činnosti používa logá organizácie (od apríla 2021) v troch rôznych podobách:

Na webovom sídle mesta v časti „Prihláška – dobrovoľník“ je umiestnená online prihlášky na dobrovoľnícku činnosť pre neziskovú organizáciu (funkčné od apríla 2021):

DOBROVOLNÍČKA/DOBROVOLNÍK HANDLOVSKÉ LESY, N.O. - PRIHLÁŠKA

Milá dobrovoľníčka, milý dobrovoľník.

Cieľom Handlovské lesy, n.o. je poskytovanie verejnoprospešných služieb v oblasti ochrany prírody a tvorbe projektov na jej ochranu. Po vyplnení formulára budeme každého kontaktovať v čo najkratšom možnom čase. Máme pre Vás pripravené dobrovoľnícke zmluvy a Handlovské lesy, n.o. Vám vystavia certifikát o nadobudnutých zručnostiach!

Pre tých, ktorí stoja na prahu svojej pracovnej kariéry alebo považujú dobrovoľníctvo za dôležitú súčasť svojho života, dávame do pozornosti, že môžete získať potvrdenie o dobrovoľníckej činnosti, ak ste sa za posledných 12 mesiacov dokázateľne venovali aspoň 40 hodín dobrovoľníctvu. Na Slovensku je možné nechať si potvrdiť zručnosti nadobudnuté vďaka dobrovoľníctvu prostredníctvom webovej stránky D-zručnosti pre zamestnanie. Ako to funguje s potvrdeniami o dobrovoľníctve si môžete pozrieť na stránke dobrovoľníckych centier tu: <http://www.dzrucnosti.dobrovolnickecentra.sk/>.

Čo získate dobrovoľníctvom?

Osobnostný a profesionálny rast, pocit zadosťučinenia, niekedy nové kontakty, priateľstvá a hlavne nové skúsenosti. Ďakujeme, že dobrovoľníctvom venujete časť svojho voľného času, vedomostí a schopností handlovským lesom a lúkam, našej prírode!

Tím Handlovské lesy, n.o.

* Povinné pole

Váš email *

Meno a Priezvisko *

Telefón:

V tvare: +421 ... ..

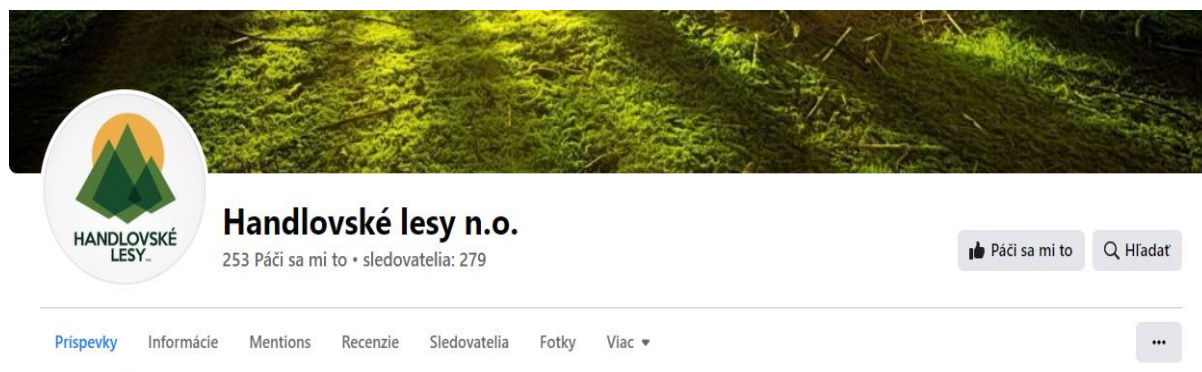
Oblasť dobrovoľníctva
pre Handlovské lesy,
n.o. *

pomoc pri organizovaní brigád

Súhlas so spracovaním osobných údajov *vyplnením a zaslaním formulára súhlasím so spracovaním osobných údajov v zmysle zákona 18/2018 Z.z. Preádzkovateľ, ktorému sa poskytujú osobné údaje: Mesto Handlová, Námestie baníkov 7, 97251 Handlová, 0908 342 616, handlova@handlova.sk. Kontaktné údaje na zodpovednú osobu: jana.paulinyova@handlova.sk Účel spracovania: Spracovanie osobných za účelom vytvorenia databázy dobrovoľníkov pre Handlovské lesy, n.o. Preádzkovateľ sa zaručuje, že osobné údaje poskytovateľa neposkytne ďalej a po splnení účelu spracovania osobných údajov bez zbytočného odkladu zabezpečí ich likvidáciu pokiaľ to osobitný zákon nevyžaduje inak.

Odoslať

Nezisková organizácia pravidelne uverejňuje svoju činnosť prostredníctvom facebookového profilu(zriadený v júli 2021):

Nezisková organizácia v roku 2024 zriadila webovú stránku organizácie www.handlovskelesy.sk

3.2 Dobrovoľnícka činnosť

Nezisková organizácia aj v roku 2024 vykonávala dobrovoľnícku činnosť prostredníctvom dobrovoľníkov – ku koncu roka 2024 eviduje 66 dobrovoľníkov v rôznych oblastiach (pomoc pri organizovaní brigád, čistenie prírody, príprava dreva pre oddychové miesta v meste, propagácia aktivít, príprava fotodokumentácie a PR aktivity, správkyňa/správca oddychových miest v meste, organizácia vzdelávacích aktivít pre rôzne vekové kategórie).

24.3.2024sa konala brigáda vo farskej záhrade v Novej Lehote spojená s rýchlokurzom strihania jabloní, v rámci ktorej sa opíľovali ovocné stromy. Brigády sa zúčastnilo 8 dobrovoľníkov, ktorí spolu odpracovali 48 dobrovoľníckych hodín.

17.4.2024 a 18.4.2024 sa uskutočnilo vzdelávanie v rámci lesnej pedagogiky pre žiakov ZŠ v podaní lesného pedagóga v rozsahu 6 dobrovoľníckych hodín.

1.5.2024 sa uskutočnila brigáda na prameni Handlovky, ktorej sa zúčastnilo 10 dobrovoľníkov a 5 detí. Brigády sa zúčastnil aj p. Falanda, ktorý odovzdal cenné rady ako vybudovať prameň. Odpracovalo sa 60 dobrovoľníckych hodín.

8.5.2024 sa uskutočnila brigáda na prameni Handlovky, ktorej sa zúčastnilo 8 dobrovoľníkov a 2 detí (48 dobrovoľníckych hodín)

23.7.2024 sa dobrovoľníci Handlovských lesov zúčastnili Farského tábora a pripravili pre deti aktivity rôzneho druhu. Zúčastnilo sa ho 6 dobrovoľníkov (48 dobrovoľníckych hodín)

28.9.2024 sa uskutočnila brigáda na prameni Handlovky, ktorej sa zúčastnilo 11 dobrovoľníkov a 8 detí (66 dobrovoľníckych hodín). Brigády sa zúčastnili aj zástupcovia Lesy SR a zástupcovia rybárskeho zväzu v Handlovej.

20.11.2024 sa uskutočnila výsadba stromčekov v rámci „Milión stromov pre Slovensko“ spolu s Lesy SR. Do sadenia sa zapojilo 5 dobrovoľníkov (30 dobrovoľníckych hodín)

14.12.2024 varili dobrovoľníci Handlovských lesov n.o. figové víno, ktoré ľuďom rozdávali zdarma na benefičnej akcii Handlovská kapustnica 2024. Aktivity sa zúčastnilo 5 dobrovoľníkov (spolu 40 dobrovoľníckych hodín).

Počas celého roka 2024 vykonávala koordinátorka dobrovoľníkov Handlovských lesov n.o. dobrovoľnícku činnosť spojenú s administratívou, propagáciou a organizáciou dobrovoľníckych aktivít a komunikáciou s dobrovoľníkmi. V roku 2024 to bolo celkovo 40 dobrovoľníckych hodín.

Tak ako predošlé roky tak aj v roku 2024 nezisková organizácia podporovala myšlienku lesnej pedagogiky. Cieľom lesnej pedagogiky je podporiť záujem detí predškolského a mladšieho školského veku o les, prírodu a životné prostredie, súčasne rozvíjať prírodovednú gramotnosť a vytvoriť pozitívny vzťah k prírode a lesu. Výuka lesnej pedagogiky sa uskutočnila 17.4.2024 a 18.4.2024 pre deti zo ZŠ. Celková príprava vzdelávacieho programu (výber obsahu a foriem vzdelávania v závislosti od cieľovej skupiny, výber vhodných pomôcok, organizačné zabezpečenie, komunikácia so školami a pod.) predstavovala 10 dobrovoľníckych hodín a samotné vzdelávanie 6 dobrovoľníckych hodín čo je spolu 16 dobrovoľníckych hodín.

V roku 2024 zriadila nezisková organizácia webovú stránku organizácie www.handlovskelesy.sk. Administrácia webovej stránky trvala 50 dobrovoľníckych hodín.

V roku 2024 sa do dobrovoľníckej činnosti zapojili aj odborný konzultant - odborná spolupráca na projektoch neziskovej organizácie (45 dobrovoľníckych hodín) a tiež odborný garant výskumu a vývoja - odborná činnosť (45 dobrovoľníckych hodín)

Celkovo bolo v roku 2024 odpracovaných **356 dobrovoľníckych hodín** dobrovoľníckej činnosti a **190 dobrovoľníckych hodín** odbornej činnosti čo spolu predstavuje **546 dobrovoľníckych hodín**.

Dobrovoľnícka činnosť				
dátum	názov aktivity	počet osôb	počet hodín	hodín spolu
24.3.2024	brigáda vo farskej záhrade	8	6	48
17.4.2024	lesná pedagogika ZŠ	1	3	3
18.4.2024	lesná pedagogika ZŠ	1	3	3
1.5.2024	brigáda na prameni Handlovky	10+5 detí	6	60
8.5.2024	brigáda na prameni Handlovky	8+2	6	48
23.7.2024	Farský tábor - aktivity pre deti	6	8	48
28.9.2024	brigáda na prameni Handlovky	11+8	6	66
20.11.2024	Sadenie stromov - Milión stromov pre SR	5	8	40
14.12.2024	Handlovská kapustnica - benefičné podujatie	5	8	40
				356
odborná činnosť				
názov činnosti	počet osôb	počet hodín	hodín spolu	
lesný pedagóg	1	10	10	
koordinátor dobrov. činnosti	1	40	40	
administrátor webovej stránky	1	50	50	
odborný konzultant	1	45	45	
odborný garant výskumu a vývoja	1	45	45	
			190	
			spolu	546

3.3 Iné aktivity

Handlovka , riečka prameniaca pod Bielou skalou.

Revitalizácia okolia prameňa riečky sa stala našou aktivitou , na ktorej spolupracujeme s Lesmi SR a Slovenským rybárskym zväzom a mnohými inými nadšencami.

V rámci napĺňania cieľov Handlovské lesy n.o. je zámerom revitalizovať identifikovaný prameň riečky Handlovka. Nachádza sa v lokalite Stará Južná približne 600 metrov východným smerom od chaty Martinka a približne jeden kilometer južne. od vrcholu Veľkého Krica. V lesnom poraste číslo 610 b na parcele E-KN 12938, k.ú. Handlová.

Charakteristika zámeru:

Vybudovanie funkčného objektu slúžiaceho ako prameň čistej vody a zároveň symbol prezentujúci mesto Handlová a Handlovskú dolinu.

Opis rieky Handlovka:

Handlovka je rieka na strednom Slovensku, v okrese Prievidza. Je ľavostranným prítokom Nitry, má dĺžku 32 km a zaberá povodie s veľkosťou 178,3 km². Je tokom IV. rádu a priemerná lesnatosť povodia je 40 %. Pôvodný názov rieky bol Prievidza (do polovice 19. storočia).

Pramení v pohorí Vtáčnik pod vrchom Biely kameň (1 135,0 m n. m.) v nadmorskej výške približne 770 m. Tečie východným smerom a asi po 1,5 km vteká do Handlovskej kotliny^[2], kde napája Handlovský rybník. Stáča sa na sever, preteká časťou Horný koniec a následne aj mestom Handlová, na území ktorej priberá sprava Mlynský potok a potok Struhár a zľava Račí potok.

V blízkosti obce Ráztočno priberá Hraničný potok sprava, oblúkom sa stáča na severozápad a vetví sa na dve ramená. V obci priberá Morovniansky potok zľava a výrazne zvlneným korytom preteká obcami Jalovec (priberá pravostranný prítok zo Strednej doliny) a Chrenovec-Brusno (na území obce ústia do Handlovky ľavostranný Jalovský potok a pravostranný Kolárová). Následne priberá pravostranný prítok spod Dolných lánov, preteká obcou Lipník a opäť sprava priberá Lipničiek. Ďalej preteká obcou Veľká Čausa, tu priberá zľava prítok zo severozápadného svahu Jelenieho vrchu (701,5 m n. m.) a za obcou z pravej strany Čausiansky potok.

Vteká do lesnatej oblasti Necpalskej hory (ktorá oddeľuje Handlovskú kotlinu od vlastnej Hornonitrianskej kotliny), cez ktorú sa prerezáva hlboko zarezaným skalnatým údolím, stáča k juhozápadu a priteká na územie mesta Prievidza. Tečie rovinným územím dna Hornonitrianskej kotliny, kde priberá niekoľko ľavostranných prítokov, stekajúcich zo svahov pohoria Vtáčnik. Najprv Mraznica, potom prítok z Drlákovkej doliny s Moštenicou, ďalej Vlčí kanál a najvodnatejšiu Ciglianku, ktorá preteká obcou Koš a na území ktorej (pri železničnej zastávke) sa vlieva v nadmorskej výške cca 245 m n. m. do Handlovky. Handlovka ústi do Nitry medzi obcami Koš, Opatovce nad Nitrou a mestom Nováky.

11. decembra 1960 došlo k mohutnému zosuvu na južnom okraji Handlovej, ktorý bol v pohybe až do 30. mája 1961. Zosuv známy ako Handlovský zosuv zdvihol koryto Handlovky v kratšom úseku až o 10 metrov.

Po výdatných dažďoch došlo 15. augusta 2010 k rozvodneniu rieky, ktorá spôsobila škody v celom svojom povodí. Rieka brala mosty, ploty, podmyla cesty i železničnú trať Prievidza – Horná Štubňa. V Prievidzi dosiahla v daný deň prietok 147 m³/s, čo zodpovedá 1000 ročnej vode.

Postup realizácie zámeru:

- 1.) Stanovenie kritérií na vybudovanie funkčného objektu, t.j. stanoviť cenové rozpätie, prípadne vypísať súťaž na návrh a realizáciu zámeru s parametrami revitalizácie.
Január 2024
- 2.) Verejná prezentácia zámeru so zberom nápadov na samotný vizuál od verejnosti a odborníkov prostredníctvom komunikačných kanálov mesta v spolupráci s komunikačným oddelením mesta Handlová, najmä www.handlova.sk, sociálnych sietí, prípadne využitím podujatí mesta. Návrhy vyhodnotiť odborne spôsobilými osobami a určiť výslednú podobu zámeru. Odborníkmi na hodnotenie budú: členovia správnej a dozornej rady a lesníci z radov HLNO.

3.4 Projekty

Vybudovanie lesnej infraštruktúry bolo našim ťažiskovým projektom , ktorým žila naša organizácia od podpisu zmluvy s PPA v júni 2024.

Predmetom projektu je vybudovanie občianskej a poznávacej infraštruktúry v mestských lesoch Handlová. Projekt bude pozostávať z vybudovania lesnej pozorovateľne, turistickej útulne a infraštruktúry náučného chodníka. Projekt bude realizovaný v katastrálnom území Handlová neziskovou organizáciou Handlovské lesy n.o., ktorá je obhospodarovateľom lesa parcela č. C-KN č. 5582/6 (SO 01 Lesná pozorovateľňa - Tri studničky) a C-KN č. 5472/22 (SO 02 Turistická útulňa pod Vtáčím rajom).

Obhospodarovateľom lesa na lesných pozemkoch parc.č. E-KN č. 13330 (SO 03 Náučný chodník Biela skala) sú Lesy SR, š.p., ktoré vydali súhlasné stanovisko s umiestnením infraštruktúry náučného chodníka.

SO 01 Lesná pozorovateľňa–Nová Lehota Objekt SO 01 tvorí novostavba lesnej pozorovateľne. Dôvodom vybudovania lesnej pozorovateľne je snaha o zintenzívnenie turistiky pre obyvateľov mesta Handlová a okolia. Miesto bude dostupné zo značenej turistickej trasy banského náučného chodníka.

Nosná konštrukcia lesnej pozorovateľne je navrhnutá z lepeného lamelového dreva. Na pozorovateľni budú dve ochodze, na úrovni +4,50 m a +13,50 m. Najvyšší bod sedlovej strechy je vo výške +18,76 m. Schodisko bude pozostávať zo šiestich ramien so zalomenými schodnicami. Pozorovateľňa bude vybavená informačným systémom umiestneným na najvyššom podlaží.

SO 02 Turistická útulňa pod Vtáčím rajom Objekt SO 02 tvorí samostatne stojaca turistická útulňa. Okolie pozemku tvorí lesná lúka.

Je to prízemný, samostatne stojaci a nepodpivničený objekt. V objekte je na prízemí prekryté závetrie s možnosťou posedenia a samotný vnútorný priestor. Vstup je cez závetrie. V priestore strechy je priestor slúžiaci na ležanie, prístupný z hlavného priestoru rebríkom.

Hmota objektu je jednoduchý kubus prestrešený sedlovou strechou. Objekt bude slúžiť ako turistická útulňa, pre úkryt a občasné prenocovanie turistov. Turistická útulňa je vybavená jednoduchým nábytkom - lavice, stôl.

SO 03 Náučný chodník Biela skala

Riešený náučný chodník je umiestnený na pozemku E-KN č. 13330, katastrálne územie Handlová. Ide o chodník lesnej pedagogiky Martinka - Biela skala. Jeho úlohou je podpora environmentálnej výchovy. Súčasťou sú informačné body s umiestneným náučným obsahom. Pôjde o atypické originálne prvky drobnej architektúry. Je ich 10 a obsahom okrem všeobecných informácií uvedených nižšie budú aj informácie prístupné cez QR kódy - napr. informácie o lesných ekosystémoch v ich okolí s názornými ukážkami, informácie o práci lesníkov a jej význame pri zabezpečovaní plnenia ekosystémových služieb lesov, ukážky lesov hospodárskych v lokalite, ukážky pralesa Biela skala (ochranný les), vysvetlenie spôsobu fungovania prírodných zákonitostí v nich a konkretizovanie ekosystémových služieb, ktoré jednotlivé kategórie lesov prinášajú v prevažnej miere.

1. Chata Martinka, Chata Martinka je známym a obľúbeným výletným miestom. Má banícku, ale aj lesnícku minulosť. Chata bola vybudovaná ako ubytovňa(ubytovací barák) pre baníkov, ktorý pracovali na výstavbe vetracej šachty, ktorá mala názov „Stará južná“. Táto vetracia šachta už neexistuje. Nahradila ju šachta „Nová južná“, ktorú môžeme zabezpečenú vidieť vstavanú do Veľkého Griču aj dnes. Po dokončení vetracej šachty baníci túto chatu odovzdali štátnym lesom. Následne sa stala domovom pre handlovského rodáka Martina Podmajerského. Ten pracoval ako zberač lesných semien, ktoré sa využívali v lesných škôlkach. Žiaľ v druhej polovici 60-tych rokov tragicky zahynul pri svojej práci pádom zo stromu. Handlovčania dodnes nazývajú tento objekt Martinka.

2. Veľký Grič (971,5m.n.m), Výrazný skalnatý vrch, ktorý sa týči nad Handlovou, obľúbené miesto skalolezcov, turistov a milovníkov prírody. Spolu s Malým Gričom (876 m.n.m) a Kňazovým vrchom(694m.n.m) patrí k ikonickým kopcom okolia Handlovej a je sopečného pôvodu. Tieto vrchy dnes po odbúraní mäkkých tufov a tufitov zo sopečného popola, ktoré ich pôvodne obalovali, odhaľujú andezitovú výplň hrdla sopky v podobe veľkých malebných andezitových brál, nápadne vystupujúcich z okolitého terénu. Na málo extrémnych plochách rastú jedľovo-bukové lesy s prímiesou javora horského, lipy a ďalších drevín. Zaujímavosťou je napríklad to, že v oblasti Bielej skaly a Veľkého Griča sa vyskytuje drevina Tis obyčajný, ktorý tu rastie ako zvyšok treťohorného rastlinstva. Od 1. decembra 2021 sa východná časť vrchu zaradila do chráneného územia Pralesy Slovenska.

3. Drevinové zloženie v Handlovských lesoch, Zastúpenie drevín v Handlovskej kotline je zmiešané a pomerne pestré. Najväčšie percento tvoria ihličnaté dreviny, spolu až 56,9%. Z toho zhruba až 26% tvorí smrek obyčajný. Druhá najviac zastúpená ihličnatá drevina je borovica lesná, ktorá tvorí približne 14% tunajších lesov. Z listnatých drevín má najväčšie zastúpenie buk lesný, ktorý tu tvorí zhruba 23%, cenné listnáče (javor, jaseň ,agát ,brest, lipa) zaberajú okolo 10% a v okolí vodných tokov rastie jelša lepkavá takmer 6%.

4. Vtáctvo v lesoch okolí Handlovej, Typickými vtákmi tunajších lesov, s ktorými – alebo aspoň s ich hlasným škriekaním sa nemožno v tunajších lesoch nestretnúť- sú orešnica perlavá, krkavec čierny alebo straka obyčajná. Tieto krkavcovité vtáky môžeme pokladať za zvyšok fauny z chladných období, keď tunajšie územie pokrývali ešte tundrové lesy. Pre tunajšie smrekové lesy sú charakteristické krivonosy, ktoré sa tu najhojnejšie vyskytujú počas veľkej úrody šišíek. V lesoch okolo mesta sa nachádzajú hýle, kolibriariky a červienky z drozdov najviac drozd plavý a drozd trskota, ktoré v zime vytvárajú veľké hlučné krdle. Dosť bohato zastúpené sú všetky druhy našich lesných sýkoriek. Neodmysliteľnou súčasťou je v našich lesoch škrekot sojky a d'obanie ďatľov do bútlavých stromov, z ktorých má najväčšie zastúpenie ďateľ veľký a tesár čierny s červenou čiapočkou na hlave. V jarných mesiacoch je v tunajších lesoch počuť hlboké húkanie našej najväčšej sovy výra skalného. V nerušených lesoch v noci sa tu ozývajú kvílivým hlasom, myšiarka ušatá a sova lesná. Najpočetnejším dravcom handlovských lesov je myšiak hôrny.

5. Vplyv lesného hospodárstva na Handlovské lesy, V handlovskej kotline sa v stredoveku nachádzali pomerne rozsiahle lesné porasty a okolité osady toto územie nazývali Seperdeo, čo znamená krásny les. Po založení Handlovej, 8. marca 1376, noví osadníci premenili tunajšie lesy na poľnohospodársku pôdu. Pestovali obilniny, ovocie a zeleninu, chovali hospodárske zvieratá pre svoju obživu. Po druhej svetovej vojne došlo vplyvom veľkých spoločenských zmien k vysídleniu pôvodného obyvateľstva. Poľnohospodárstvo sa zmenilo na intenzívne a rozhodlo sa o znovu zalesnení veľkej časti okolia mesta. Dodnes v našich lesoch môžeme vidieť rozsiahle kamenné medze, ktoré oddeľovali niekdajšie polička. Vďaka odbornej práci niekoľkých generácii lesníkov tu dnes rastú stabilné zmiešané lesy.

6. Rastlinstvo v Handlovských lesoch, *Tunajšie lesy majú podhorský a horský charakter s primiešaním pre ne typických drevín a s typickým podrastom karpatských bučín: lipkavcom, bažankou, starčekom, netýkavkou, kysličkou, miestami s porastom papradí. V okolí Veľkého Griča je potvrdený výskyt chránených druhov: Astra alpínska, Klinček pyšný peristý.*

7. Raticová zver, *Diviak lesný miluje vlhké miesta ako kaluže a bahníská. Pári sa začiatkom novembra až koncom decembra. Gravidita u samíc trvá 118 až 120 dní a rodí sa približne 2 až 8 mláďat. Jeleň lesný obýva rozsiahle územia od lužných lesov až po horské lesy. Hmotnosť: 200-300kg(samec) 120-200kg(samica), Dĺžka tela: 150-200 cm, Výška: 120-150cm. Každý rok od apríla do februára zhadzuje parohy. Srnec lesný žije vo všetkých typoch lesov, je veľmi prispôsobivý na prostredie. Hmotnosť: 17-30kg, Dĺžka tela: 90-130cm, Výška: 65-85cm. Daniel škvrnitý a Muflón lesný patria k nepôvodným druhom a v handlovských lesoch sa nevyskytujú.*

8. Veľké šelmy, *Medveď hnedý - naša najväčšia šelma, jeho stravu tvorí mäso, ale aj bylinná strava, vyhľadáva zdochliny, lesné plody, ale aj poľnohospodárske plodiny. Ukladá sa na zimný spánok, zimuje v jamách po vývrate stromu, otvoroch v skalách alebo v húštinách. Hmotnosť: 150-300kg(samec) 100-200(samica), Dĺžka tela: 170-230cm Výška:125-130cm, Vlk dravý - žije a loví vo svorkách, výborný lovec. V handlovských lesoch je jeho výskyt zriedkavý. Hmotnosť:30-80kg(samec) 22-55kg(samica) Dĺžka tela:100-160cm Výška:80-85cm.Rys ostrovid(Lynxlynx) - najväčšia európska mačkovitá šelma, žije samotárskym spôsobom života. Rys je veľmi plaché zviera a zahliadnuť ho je veľkou vzácnosťou. Aktívny ja hlavne počas noci na tichých lokalitách Hmotnosť: 18-30kg (samec) 10-21kg (samica) Dĺžka tela:80-130cm Výška: 65-70cm*

9. Geologická stavba, *Handlovskú kotlinu ohraničuje na severovýchode prevažne dolomitová a vápencová južná časť pohoria Žiar, ktoré siaha na juh približne po údolie Hraničného potoka (prítok Handlovky) a Rematy. Na východe a juhovýchode lemuje kotlinu Kunešovská hornatina a na západe sopečné pohorie Vtáčnik. Podľa geologickej stavby môžeme okolité hory rozdeliť do dvoch skupín: treťohorné sopečné pohoria - Vtáčnik a Kremnické vrchy a kryštálicko-druho horné pohorie Žiar.*

10. Biela skala / Biely kameň 1135m.n.m. *Nachádza sa v severovýchodnej časti pohoria Vtáčnik. Zo severu a východu sa tiahne dlhý strmý zráz, ktorý je tvorený erozívnymi lávovými prúdmi. Tieto prúdy postupom času opadávajú a odtrhávajú sa od skalného brala. Na lokalite sa nachádza prírodná rezervácia, ktorá bola vyhlásená v roku 1973. Prírodná rezervácia má rozlohu približne 116 ha. Rezervácia chráni zachované pralesy jedľovo - bukového vegetačného stupňa. Platí tu piaty stupeň ochrany.*

4. Hospodárenie neziskovej organizácii

Článok I – Všeobecné informácie

1. Zakladateľ a vznik účtovnej jednotky

Názov právnickej osoby: **Handlovské lesy, n.o.**

Dátum založenia: **27. 01. 2021**

2. Orgány účtovnej jednotky

Riaditeľ: Mgr. Jozef Maďar

<i>Správna rada</i>
Ing. Radoslav Iždinský (do 31. 10. 2024)
Mgr. Ladislav Hozlár (od 01. 11. 2024)
Arpád Koszta
Bc. Lina Gregor
Ľuboš Oswald
Ing. Blažej Litva

<i>Dozorná rada</i>
Mgr. Silvia Grúberová
Ing. Vladimír Buzalka
Bc. Marcela Šimová

3. Činnosť účtovnej jednotky

Hlavná činnosť: Verejnoprospešné služby (projekty v oblasti životného prostredia, zdravia, regionálneho rozvoja a zamestnanosti, poradenstvo)

Podnikateľská činnosť: Nevykonávame

4. Zamestnanci a dobrovoľníci:

- Priemerný počet zamestnancov: 0
- Vedúci zamestnanci: 0
- Dobrovoľníci počas účtovného obdobia: 25 osôb, 157 hodín

5. Organizačná štruktúra

Orgány: Riaditeľ, Správna rada, Dozorná rada

Útvary: Koordinátor, Dobrovoľnícka činnosť, Lesná pedagogika, Ekonomický

6. Organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti: Nemá

Článok II – Účtovné zásady a metódy

1. Účtovná závierka je zostavená za predpokladu nepretržitého pokračovania v činnosti: **ÁNO**
  2. Zmeny účtovných zásad: **Bez zmien**
  3. Spôsoby ocenenia majetku a záväzkov:
    - Obstarávacía cena, vlastné náklady, reálna hodnota podľa druhu majetku
    - Menovitá hodnota pre pohľadávky a záväzky
    - Reálna hodnota pre deriváty
  4. Opravné položky a rezervy: **ÁNO**
-

Článok III – Súvaha

- Významné prírastky majetku: Obstaranie DHM – 12 586,50 €
  - Majetok so záložným právom: **Žiadny**
  - Dlhodobý a krátkodobý finančný majetok: **Žiadny**
  - Významné pohľadávky, opr. položky, časové rozlíšenia: **Bezvýznamné**
  - Vlastné imanie:
    - Základné imanie: 500 €
    - Výsledok hospodárenia: -335,20 €
-

Článok IV – Výkaz ziskov a strát

- **Tržby:**

Ocenenie dobrovoľníckej práce (622): 2 733,26 €

Výnosy z dobrovoľníckej práce (646): 684,22 € (predch. rok), 0 € (bežný rok)

- **Dotácie:**

- Mesto Handlová: 2 950,96 €

- Náklady na dobrovoľnícku prácu (518): 2 733,26 €

- Prijaté 2 % z dane: **0 € použité**
-

Článok V – Podsúvahové účty

- Významné položky: **Bezvýznamné**

Článok VI – Ďalšie informácie

- Iné aktíva a pasíva: **Žiadne**
- Finančné povinnosti mimo účtovníctva: **Bezvýznamné**
- Kultúrne pamiatky: **Žiadne**
- Udalosti po dni zostavenia účtovnej závierky: **Žiadne**

5. Predpokladaný budúci vývoj činnosti neziskovej organizácie

V blízkej budúcnosti sa musíme zamerať na sprofesionalizovanie našej organizácie. Vytvoriť plnohodnotný lesný podnik so zamestnancami a profesionálnymi výstupmi. Treba zvážiť vstup partnera, ktorý by bol schopný pokryť prvotné náklady na prerod organizácie. Naš prvotný zámer zabezpečiť samostatné plnohodnotné financovanie vlastnou činnosťou je nevyhnutné dodržať.

Okolie Handlovej je výrazne poznačené dejinnými zvratmi, ktoré ovplyvnili nielen životy ľudí ale aj ráz krajiny. A to najmä v dvadsiatom storočí. Spomeňme aspoň začiatok priemyselnej ťažby uhlia v roku 1909, násilné vysídlenie pôvodného nemeckého obyvateľstva v roku 1945 alebo masívny zosuv pôdy v roku 1960, pri ktorom bolo zničených minimálne 200 rodinných domov a značné územie. A v neposlednom rade aj výrazné spoločensko – ekonomické zmeny po roku 1989.

Od stredovekusa tu hospodáril tzv. hofierským systémom. Dom, dvor , humno, záhumienky, oráčiny, pasienky a les. Malé hospodárske jednotky dokázali zabezpečiť obživu jednotlivým rodinným gazdovstvám. V polovici dvadsiateho storočia sa po vzore Sovietskeho zväzu prešlo na kolektívne obhospodarovanie pôdy. Medze sa rozorali a v odľahlejších častiach, kde to bolo technicky náročné sa polia zalesnili. V deväťdesiatych rokoch sa hlavným kritériom pri hospodárení s pôdou stala efektivita. Pribudli moderné mechanizmy a obhospodarovanie sa prispôbilo dotačnej politike štátu. Navyše po viac ako stodesiatich rokoch skončila ťažba uhlia. Krajina spustla.

Jedným z cieľov našej spoločnosti je vrátiť do krajiny prvky, ktoré boli odjakživa súčasťou ľudskej spoločnosti. Obhospodarovať krajinu takým spôsobom aby prinášala úžitok ľuďom, ktorý tu žijú. Žijeme v období klimatickej zmeny. Aj tento fakt je určite potrebné vziať do úvahy. Je potrebné nadviazať na skúsenosti našich predkov a pokúsiť sa ich využiť v dnešných podmienkach. Existujú síce moderné technológie , mechanizmy a tiež v poslednom období zažíva boom aj umelá inteligencia. Toto všetko isto netreba ignorovať. Avšak krajinu, ktorá je schopná odolávať súčasným atakom: klimatickej zmene, pustnutiu alebo presadzovaniu nepôvodných druhov rastlín aj živočíchov, dokážeme vybudovať len vhodným obhospodarovaním. Základom je pravidlo, že koľko úsilia do zeme vložíme , len toľko si z nej môžeme vziať. Spustnutá krajina nie je požadovaným prvkom a takmer s istotou môžeme potvrdiť, že nie je vhodná pre žiadnu zložku životného prostredia. Nezabezpečuje ani biodiverzitu ani zvýšenú retenčnú schopnosť a ani lepšie podmienky pre voľne žijúce živočíšne druhy.

Zdroj: Archív autora, Handlová pred rokom 1945

Je teda našou ambíciou pretaviť poznatky získané počas niekoľkoročného pôsobenia našej spoločnosti, obohatené o skúsenosti našich predkov a získané aj spoluprácou s Technickou univerzitou vo Zvolene, do vytvorenia plnohodnotného podniku.

6. Záver

Handlovske lesy n.o. vznikla predovšetkým na účel rozvoja mimoprodukčných funkcií extravilánu mesta Handlová. V spolupráci so všetkými organizáciami zaoberajúcimi sa prácou a správou lesa rozvíjať najmä rekreačné a edukačné funkcie prírody.

Výročnú správu, účtovnú závierku a výsledky hospodárenia schválila Správna rada Handlovske lesyn.o.na svojom zasadnutí dňa